

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 32/22
V Luxemburgu 22. februára 2022

Rozsudok v spojených veciach C-562/21PPU
a C-563/21 PPU Openbaar Ministerie
(Súd zriadený zákonom v členskom štáte vydávajúcim zatykač)

Odmietnutie vykonať európsky zatykač: Súdny dvor spresnil kritériá umožňujúce súdnemu orgánu vykonávajúcemu zatykač posúdiť prípadné riziko porušenia základného práva vyžadanej osoby na spravodlivý proces

Poľské súdy vydali v apríli 2021 dva európske zatykače (ďalej len „EZ“)¹ na dvoch poľských štátnych príslušníkoch, a to jednak na účely výkonu trestu odňatia slobody a jednak na účely vedenia trestného stíhania. Keďže dotknuté osoby nachádzajúce sa v Holandsku nesúhlasili s ich odovzdaním, na Rechtbank Amsterdam (Súd prvého stupňa Amsterdam, Holandsko) boli podané návrhy na vykonanie týchto EZ.

Tento súd vyjadril pochybnosti, pokiaľ ide o jeho povinnosť vyhovieť týmto návrhom. V tejto súvislosti uviedol, že od roku 2017 v Poľsku existujú systémové alebo všeobecné nedostatky ovplyvňujúce základné právo na spravodlivý proces² a osobitne právo na súd zriadený zákonom, pričom tieto nedostatky vyplývajú okrem iného zo skutočnosti, že poľskí sudcovia sú menovaní na návrh orgánu Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, Poľsko, ďalej len „KRS“). Podľa rozhodnutia, ktoré v roku 2020 prijal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko), KRS už nie je od nadobudnutia účinnosti zákona o súdnej reforme 17. januára 2018 nezávislým orgánom.³ Vnútroštátny súd sa domnieva, že keďže na trestnom konaní, ktoré viedlo k odsúdeniu jednej z dvoch dotknutých osôb, sa mohli zúčastniť sudcovia vymenovaní na návrh KRS alebo by takýmto sudcom mohlo byť zverené prejednanie trestnej veci druhej dotknutej osoby, existuje skutočné riziko, že v prípade odovzdania týchto osôb dôjde k porušeniu ich práva na súd zriadený zákonom.

Za týchto podmienok sa tento súd opýtal Súdneho dvora, či je preskúmanie v dvoch etapách,⁴ ktoré Súdny dvor stanovil v súvislosti s odovzdaním na základe EZ, vzhľadom na záruky nezávislosti a nestrannosti, ktoré sú súčasťou základného práva na spravodlivý proces, uplatniteľné v prípade, keď ide o záruku súdu zriadeného zákonom, ktorá je tiež súčasťou tohto základného práva.

Súdny dvor, ktorý zasadal vo veľkej komore a rozhodoval v naliehavom prejudiciálnom konaní, odpovedal kladne a spresnil podmienky uplatnenia tohto preskúmania.

Posúdenie Súdnym dvorom

¹ V zmysle rámcového rozhodnutia Rady z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (2002/584/SVV) (Ú. v. ES L 190, 2002, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s.34), zmeneného rámcovým rozhodnutím Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 81, 2009, s. 24).

² Toto právo je zaručené v článku 47 druhom odseku Charty základných práv Európskej únie.

³ Vnútroštátny súd v tomto zmysle odkazuje aj na rozsudok z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), [C-791/19](#), body 108 a 110 (pozri [TK č. 130/21](#)).

⁴ V rámci prvej etapy tohto preskúmania musí súdny orgán vykonávajúci zatykač posúdiť skutočné riziko porušenia základných práv vzhľadom na všeobecnú situáciu v členskom štáte, ktorý vydal zatykač; v rámci druhej etapy musí tento orgán konkrétne a presne overiť, či vzhľadom na okolnosti prejednávanej veci existuje skutočné riziko porušenia základného práva vyžadanej osoby. Pozri rozsudky z 25. júla 2018, Minister for Justice and Equality (Nedostatky súdneho systému), [C-216/18 PPU](#) (pozri tiež [TK č. 113/18](#)), a zo 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Nezávislosť súdneho orgánu vydávajúceho zatykač), [C-354/20 PPU a C-412/20 PPU](#) (pozri [TK č. 164/20](#)).

Súdny dvor rozhodol, že ak súdny orgán vykonávajúci zatykač, ktorý má rozhodnúť o odovzdaní osoby, na ktorú bol vydaný EZ, disponuje informáciami preukazujúcimi existenciu systémových alebo všeobecných nedostatkov, pokiaľ ide o nezávislosť súdnej moci členského štátu vydávajúceho zatykač, a to pokiaľ ide okrem iného o postup vymenovania členov súdnej moci, odovzdanie osoby môže na základe rámcového rozhodnutia 2002/584⁵ odmietnuť len vtedy, ak konštatuje, že vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu existujú závažné dôvody domnievať sa, že došlo k porušeniu základného práva dotknutej osoby na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom alebo že hrozí jeho porušenie v prípade odovzdania.

V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že právo na prejednanie veci súdom „zriadeným zákonom“ zahŕňa zo svojej samotnej podstaty aj proces vymenovania sudcov. V rámci prvej etapy preskúmania, ktorá sa týka posúdenia existencie skutočného rizika porušenia základného práva na spravodlivý proces, súvisiaceho najmä s nedodržaním požiadavky na súd zriadený zákonom, musí súdny orgán vykonávajúci zatykač vykonať celkové posúdenie založené na všetkých objektívnych, spoľahlivých, presných a náležite aktualizovaných dôkazoch týkajúcich sa fungovania súdneho systému v členskom štáte vydávajúcom zatykač a osobitne všeobecného rámca menovania sudcov v tomto členskom štáte. Takéto dôkazy predstavujú informácie uvedené v odôvodnenom návrhu predloženom Rade zo strany Komisie na základe článku 7 ods. 1 ZEÚ, vyššie uvedené uznesenie, ktoré vydal Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ako aj relevantná judikatúra Súdneho dvora⁶ a Európskeho súdu pre ľudské práva.⁷ Naopak skutočnosť, že orgán, akým je KRS, ktorý sa zúčastňuje na procese menovania sudcov, je prevažne zložený z členov zastupujúcich zákonodarnú alebo výkonnú moc alebo nimi vybraných, nemôže byť dostatočným dôvodom na odmietnutie odovzdania.

V rámci druhej etapy uvedeného preskúmania prináleží osobe, na ktorú bol vydaný EZ, aby uviedla konkrétne skutočnosti, na základe ktorých je možné domnievať sa, že systémové alebo všeobecné nedostatky súdneho systému mali konkrétny vplyv na prejednanie jej trestnej veci alebo môžu mať takýto vplyv v prípade odovzdania. Tieto informácie môžu byť prípadne doplnené informáciami poskytnutými súdnym orgánom vydávajúcim zatykač.

V tejto súvislosti, pokiaľ ide po prvé o EZ vydaný na účely výkonu trestu odňatia slobody alebo ochranného opatrenia spojeného s pozbavením osobnej slobody, súdny orgán vykonávajúci zatykač musí zohľadniť skutočnosti týkajúce sa zostavenia rozhodovacieho zloženia, ktoré rozhodovalo o trestnej veci, alebo akejkolvek inej okolnosti relevantnej pre posúdenie nezávislosti a nestrannosti tohto rozhodovacieho zloženia. Na odmietnutie odovzdania nestačí, aby jeden alebo viac sudcov, ktorí sa zúčastnili tohto konania, boli vymenovaní na návrh orgánu, akým je KRS. Okrem toho je potrebné, aby dotknutá osoba predložila dôkazy týkajúce sa okrem iného postupu vymenovania dotknutých sudcov a ich prípadného pridelenia, ktoré podľa nej vedú ku konštatovaniu, že zostavenie tohto rozhodovacieho zloženia mohlo ovplyvniť jej základné právo na spravodlivý proces. Okrem toho je potrebné zohľadniť prípadnú existenciu možnosti dotknutej osoby požiadať o vylúčenie členov rozhodovacieho zloženia z dôvodov týkajúcich sa porušenia jej základného práva na spravodlivý proces, prípadné uplatnenie tejto možnosti touto osobou, ako aj dôsledky vyplývajúce z jej žiadosti o takéto vylúčenie.

Po druhé, ak bol vydaný EZ na účely vedenia trestného stíhania, súdny orgán vykonávajúci zatykač musí zohľadniť skutočnosti týkajúce sa osobnej situácie dotknutej osoby, povahy trestného činu, v súvislosti s ktorým je táto osoba stíhaná, skutkového kontextu, do ktorého zapadá EZ, alebo akejkolvek inej okolnosti relevantnej pre posúdenie nezávislosti a nestrannosti

⁵ Pozri v tomto zmysle článok 1 ods. 2 a 3 rámcového rozhodnutia 2002/584, podľa ktorého jednak členské štáty vykonávajú každý EZ na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia, a jednak uvedené rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 ZEÚ.

⁶ Rozsudky z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), [C-585/18](#), [C-624/18](#) a [C-625/18](#) (pozri [TK č. 145/19](#)); z 2. marca 2021, A. B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolanie), [C-824/18](#) (pozri [TK č. 31/21](#)); z 15. júla 2021, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), [C-791/19](#) (pozri [TK č. 130/21](#)), ako aj zo 6. októbra 2021, W.Ż. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie), [C-487/19](#) (pozri [TK č. 173/21](#)).

⁷ Rozsudok ESLP, 22. júla 2021, Reczkowicz v. Poľsko.

rozhodovacieho zloženia, ktoré bude pravdepodobne rozhodovať v konaní týkajúcom sa tejto osoby. Takéto skutočnosti sa môžu týkať aj vyhlásení orgánov verejnej moci, ktoré by mohli mať vplyv na konkrétny prípad. Naopak okolnosť, že totožnosť sudcov, ktorí budú prípadne rozhodovať o veci dotknutej osoby, nie je v čase rozhodnutia o odovzdaní známa, alebo ak ich totožnosť je známa, skutočnosť, že títo sudcovia boli vymenovaní na návrh takého orgánu, akým je KRS, nemôže stačiť na odmietnutie tohto odovzdania.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.